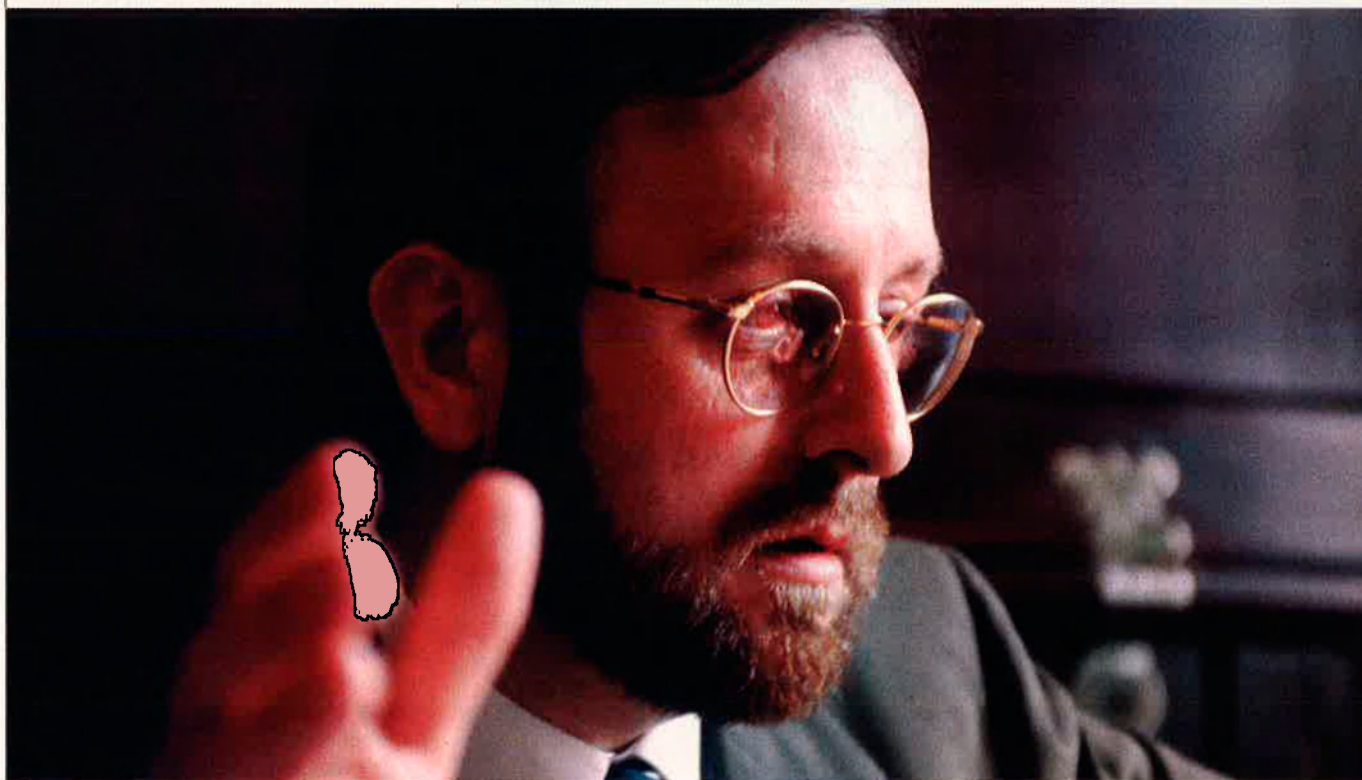

La tornada calenta d'ERC

El cas Reguant

El cas Reguant ha posat en una situació difícil la direcció republicana, en un moment en què ERC camina cap al congrés de desembre, en el qual ha d'afrontar un debat pendent: el de la definició ideològica.

Àngel Colom va rebre un telegrama en què Reguant li comunicava la baixa del partit.

CARME PUERTOLAS

La polèmica saltava públicament diumenge 5 de setembre. El diari *El País* publicava una informació segons la qual sis seccions locals d'Esquerra Republicana de Catalunya de Girona havien fet arribar una carta al secretari general, Àngel Colom, sol·licitant-li que investigués un presumpte cas de corrupció comès per Josep Maria Reguant entre els anys 1974-75, quan era cap de Serveis Sanitaris de la Seguretat Social a Girona. La informació no era nova. De fa temps, al voltant de la figura del diputat gironí ha rondat l'acusació de corrupció, acusació que ha anat apareixent i desapareixent diverses vegades, aquests darrers anys. El fet és que l'Institut Nacional de Previsión va cessar Reguant l'any 1975,

adduint tres denúncies per via judicial sobre una "indeguda promoció de medicaments amb finalitats lucratives".

Aquesta vegada, tot i que el fet era conegut en medis polítics i periodístics de fa anys, Reguant ha decidit de donar-se de baixa d'ERC fins que el partit no aclareixi les acusacions. La tensió havia començat el dia abans, dissabte. El diputat gironí havia enviat un telegrama a Àngel Colom, que no havia pogut localitzar, amb el text següent: "Prego que acceptis la meva decisió de deixar la militància d'ERC per facilitar la investigació i en defensa de la meva dignitat personal i política". Aquest telegrama no va ser gaire ben rebut pel destinatari. "Colom té penjat el telegrama a la paret del des-

patx", comentava la setmana passada un membre de l'aparell de Villarroel, seu nacional d'ERC -al·lusió simbòlica a la reacció que havia tingut Colom en rebre el missatge de Reguant-. Aquell mateix dissabte, i abans que aparegués la informació d'*El País*, Reguant feia una conferència de premsa a Girona, anunciant la baixa del partit "per facilitar la transparència" de la investigació que ell mateix havia sol·licitat i assegurava que renunciaria "immediatament" a l'escó del Parlament, si es provaven les acusacions. El diputat també va explicar a diversos dirigents d'ERC que havia tingut coneixement de la informació que sortiria l'endemà a *El País*, per una trucada del periodista que la signava.

La crisi havia esclatat. Colom, en unes primeres declaracions negava l'existència de la carta de les sis seccions locals. Diversos membres de l'executiu del partit, consultats per EL TEMPS també van assegurar que la carta no existia. Josep Maria Reguant, consultat igualment per aquesta revista, no va poder assegurar l'existència de la carta, però va afirmar que "el que importa no és si la carta existeix o no, sinó el contingut de la informació publicada". Ràpidament, en ambients republicans comencen a circular diverses teories sobre els fets. Una de les interpretacions feta en mitjans repu-

mica, el cas és que el diputat gironí ha anat perdent aquest darrer any els suports que el mantienien dins l'organigrama d'ERC. Reguant va arribar a la cúpula dels republicans després del cèlebre congrés de Lleida, quan Colom va obtenir la secretaria general d'ERC. El suport incondicional de Reguant a la candidatura de Colom li va aportar l'entrada directa dins "l'equip de govern", una figura *alegal* des del punt de vista dels estatuts del partit, però a la pràctica una direcció real del partit, per sobre l'executiu. Reguant també va aconseguir, no sense polèmica, d'encapçalar la candidatura

El conflicte parlamentari, que en una primera fase se centra en Josep Lluís Carod Rovira, portaveu republicà al Parlament, càrrec al qual també aspira Reguant, afecta ben aviat les relacions amb Colom. Segons el mateix dirigent, amb l'acta de diputat "Reguant es veu fort, capaç de controlar Girona i obrir un front contra el secretari general".

La primera concreció de la caiguda de Reguant té lloc al mes de juny del 92, tres mesos després de les autonòmiques. ERC fa un congrés a Vic per modificar els estatuts. La figura de "l'equip de govern", sorgida de les necessitats unitàries

Reguant considera que Àngel Colom ha mantingut una "actitud tèbia" durant la crisi.

ARXIU

blicans assegura que es tracta d'una "maniobra" per posar ERC dins el grup dels partits amb acusacions de corrupció. Però hi ha qui apunta cap a Reguant. D'una banda, algunes fonts consideren que és Reguant mateix qui, veient que aquests darrers mesos havia perdut la confiança del secretari general, feia esclatar l'afer "per reconduir una situació que li era cada dia més desfavorable". Ara, l'afectat considera més plausible la suposició que, l'afer, l'han fet esclatar des de sectors propers "a la direcció del partit".

ASCENS I CAIGUDA DE REGUANT

Independentment de l'origen de la polè-

d'ERC per Girona a les darreres eleccions autonòmiques. En aquell moment la majoria de comarques de la circumscripció gironina proposaven com a candidat Antoni Strubell, però el decidit suport de Colom a Reguant al si de l'executiu nacional va fer capgirar la candidatura. És en aquell moment que comencen a circular amb intensitat les primeres acusacions de corrupció contra Reguant. Però l'arribada al Parlament també significa per a Reguant el principi de la pèrdua de confiança de Colom, perquè ben aviat sorgeixen els primers conflictes al si del grup parlamentari. Segons que explica un membre de l'executiu "Reguant anava per lliure i sovint prenia iniciatives sense consultar els altres diputats".

del congrés de Lleida, és suprimida i des d'aquell moment Reguant queda fora de l'executiu i de qualsevol òrgan de direcció d'ERC. Un segon episodi de l'allunyament Colom-Reguant se situa, segons coincideixen diversos dirigents d'ERC, propers o contraris a Reguant, en el marc de les últimes eleccions generals. El fet que Colom posés Reguant al davant de la candidatura d'ERC al Congrés per Girona era un intent d'allunyar-lo de la vida política catalana i alleugerir tensions al si del grup parlamentari, per més que l'actuació no reeixí perquè no s'aconseguí l'escó per Girona. El darrer capítol es produïa el mes de juliol passat, en el marc de les eleccions a la presidència de la federació de Girona.

Josep Lluís Carod Rovira, a l'esquerra, va demanar un congrés "útil" en el marc d'un sopar de les JERC.

AH:U

Reguant tenia intenció de ser candidat, però topà amb la candidatura de Puigcercós. Finalment el primer es retirà en favor del segon, però després d'haver-se reunit amb Colom.

L'exemple més clar del distanciament entre aquets dos dirigents va tenir lloc pocs dies abans que esclatés l'afer Reguant. En plena polèmica sobre el traspàs del 15% de l'IRPF, el diputat gironí es va mostrar crític respecte a les declaracions de Colom –que afirmava que el “nord paga i el sud viu”–. Reguant va explicar que havia enviat una carta al president de la Junta d'Extremadura, Juan Carlos Rodríguez Ibarra, explicant-li la posició d'ERC sobre la polèmica del finançament. Aquesta contestació pública de Reguant a Colom ha estat valorada en medis republicans, com “la gota que ha fet vessar el got de la paciència de Colom”. La direcció d'ERC, visiblement molesta, va assegurar que desconeixia la carta.

UNA SOLUCIÓ “RÀPIDA”

Amb aquests antecedents, i amb el clima enrarit per les informacions a la premsa i les declaracions creuades entre Reguant i el partit, es reuní, el dia 6 de setembre, la comissió política permanent d'ERC, una mena de minixecutiva republicana, creada estatutàriament al congrés de Vic, integrada per sis membres nats i tres d'escollits per l'executiu. Són el president del partit, Heribert Barrera, el secretari general, Àngel Colom, el secretari d'organització, Xavier Bosch, el

president del consell Nacional, Joan Mir, el portaveu parlamentari, Josep Lluís Carod Rovira, i el secretari general de les Joventuts, Joan Puigcercós, com a membres nats. Els tres membres escollits són Jordi Portabella, Josep Huguet i Jaume Renyer. En la reunió, segons que ha pogut saber aquesta revista, cap dels assistents no es mostrà favorable a Reguant. A tall d'exemple, segons un dels assistents, Xavier Bosch, que mai no havia manifestat oposició a Reguant, reconegué que fins feia sis mesos mantenia la confiança en Reguant, però que ara no podia dir el mateix. Ni Bosch ni Colom no van mostrar cap suport a Reguant, i la resta d'assistents, encara menys, perquè entre ells hi ha opositors tradicionals a Reguant, com Barrera, Carod o Huguet. La permanent acceptà la baixa de Reguant i es constituí en comissió investigadora del cas, però també prengué tres acords més, d'ordre intern. Primer, solucionar “ràpidament” el cas Reguant. Segon, celebrar una entrevista entre Colom i el diputat, en la qual el secretari general li sol·licitaria la renúncia voluntària de l'escó. Tercer, en cas que Reguant no acceptés de deixar l'escó, proposar a l'executiu l'adopció de mesures, que podrien anar des de la seva acceptació com a independent en el marc del grup parlamentari fins a la seva exclusió del grup d'ERC. Si s'avenia a deixar-lo, l'executiu hauria de ratificar la decisió de Reguant. Però els fets han desbordat les previsions. Colom i Reguant havien de reunir-se en un dinar que s'havia de fer el dia 8, però el segon no va acceptar. Malgrat la

insistència de Colom, Reguant es va negar a reunir-s'hi perquè, en declaracions textuais a aquesta revista, “la dignitat personal no és negociable”.

El mateix dia que aquesta revista surt al quiosc (dilluns, dia 13) s'hauria de reunir el comitè executiu d'ERC, que ha de prendre una decisió sobre el cas Reguant. Diverses fonts indiquen que la resolució amb més possibilitats de tirar endavant és la d'exclusió de Reguant del grup parlamentari, perquè –segons les mateixes fonts– Reguant, sense suports en la direcció del partit, ha tancat l'única sortida que li quedava, el diàleg amb Colom. Amb tot, a l'hora de tancar aquesta edició, qualsevol solució de la crisi era possible. Reguant té algun suport dins el partit, si bé de poca rellevància. El seu principal suport és el diputat republicà Jaume Rodri, que al llarg de la crisi ha estat l'únic càrrec públic del partit que ha avalat el gest del seu company de files. Altres *reguantistes* destacats són Narcís Sala, regidor de la Bisbal, Esteve Gratacòs, president comarcal de l'Alt Empordà, i Esteve Giralt, batlle de la Vajol. Però en el seu feu, Girona, Reguant també topa amb enemics declarats, com Joan Barnades, regidor d'Olot i president comarcal de la Garrotxa, i amb els presidents locals de Palamós, Salt i Santa Cristina d'Aro, Antoni Farrés, Miquel Canals i Tomàs Rosés, respectivament. Si Reguant ja topava en el seu feu amb aquests, també topa amb Puigcercós des que aquest arribà a la presidència de la federació de Girona, i topa amb els *cardians* del grup parlamentari d'ERC, Josep Bargalló, Miquel Pueyo i Ernest Benach.

“ACTITUDS FILOFEIXISTES”

Reguant, en declaracions fetes a EL TEMPS la setmana passada, explicava que és víctima d'una campanya “de signe moral”. El diputat gironí va assegurar que fins a saber la posició de l'executiva del seu partit, no es pronunciaria sobre cap mesura concreta, però va advertir que defensaria la seva dignitat personal “fins a les últimes conseqüències”, i davant la possibilitat que la direcció del partit li sol·licités d'abandonar l'escó, va afirmar que “potser els qui hauran de deixar l'escó són uns altres”, tot i que no va voler precisar qui. Reguant, en les seves declaracions, va criticar l'actitud d'Àngel Colom al llarg de la crisi, que qualificà de “tèbia”, i el va acusar de no respectar “els acords de Lleida”. Interro-

gat sobre el contingut d'aquests acords, Reguant va assegurar: "Vaig ser decisiu a l'hora de portar Colom a la secretaria general, vaig convèncer en Prujà -sector liberal del partit- de deixar l'Hortalà i de venir amb nosaltres, quan en Carod encara donava suport a l'Hortalà". El diputat va negar que entre els acords hi hagués cap promesa de càrrec directiu o públic, ans només es tractava de "redreçar la història del partit, feta malbé per Hortalà i Barrera, i tornar-la a les tesis de Macià i Companys". En aquesta línia, Reguant va afirmar que aquest "retorn" està en perill perquè, dins d'ERC, hi entra, amb tota confiança, "gent d'Acta, gent de Convergència, gent propera a Pujol", i això vol dir que hi ha una "penetració ideològica". Aquest fet origina, segons el mateix diputat, "un discurs essencialista, irreal, incapaç de connectar amb la majoria de la població" i propicia també "actituds filofeixistes". Segons Reguant, aquesta situació "no es pot permetre més", i en les mateixes declaracions va mostrar la seva disconformitat amb la línia seguida per Àngel Colom assegurant que aquest últim "ha fet una opció per unes persones i no per unes altres".

Un cop Reguant, i segurament Rodri, caiguts "en desgràcia" davant Àngel Colom, al si d'ERC guanyen força nous sectors i es detecten certs canvis en l'aparell del partit. Per una banda, els "no cremats" fins ara, ni com a *carodians* ni com a *reguantistes*, que són els diputats Jordi Portabella i Joan Puigercós. Tots dos es poden considerar fidels a Colom, però sense arribar a ser *colomins*, com ara Xavier Bosch o Salvador Morera. Un segon grup que ha guanyat protagonisme ha estat el tàndem Huguet-Rahola, ben identificat ideològicament, i principal objectiu de les crítiques del grup de Reguant. Huguet, després d'estar un temps apartat de tot protagonisme dins la dinàmica republicana, ha recuperat posicions, especialment després de ser escollit per l'executiva d'ERC membre de la comissió política permanent. Rahola ha estat la incorporació més recent a ERC i des que va aconseguir l'escó a Madrid gaudeix de la confiança total de Colom i gairebé es pot dir que és la segona cara pública d'ERC. Aquest fet ha "molestat" sobretot alguns membres de l'aparell, antigament afavorits per Colom i ara oblidats, que recorden la condició d'independent de la diputada i que, per tant, segons aquests sectors, no pot configurar la imatge pública del partit. A aquests

sectors, s'hi afegeix la crítica del duet Reguant-Rodri, que l'acusen de manca de sentit progressista.

EL CONGRÉS DE DESEMBRE

En aquestes condicions i amb la "crisi Reguant" encara oberta, el proper congrés republicà, previst per al desembre propiament, esdevé un punt clau en la trajectòria del partit independentista. Inicialment es tracta d'un congrés de definició ideològica, i té per objectiu l'elaboració d'un manifest que actualitzi l'ideari d'ERC, que s'a-

nou protagonista de la línia ideològica d'ERC, Josep Huguet, i el fins ara "crític" Jaume Rodri. Fonts de l'executiva justifiquen la incorporació d'aquest últim per "corresponsabilitzar" possibles dissidències potencials en vista al congrés, si bé amb la crisi oberta pel cas Reguant Rodri podria abandonar la comissió. La voluntat de la direcció d'ERC és de fer "una ponència integradora". Fins ara només Reguant i Rodri havien manifestat crítiques, des de l'esquerra, a la línia ideològica d'esquerres. Si abans de la crisi ja eren qüestionades aquestes crítiques per la seva trajectòria,

J. M. Reguant, Heribert Barrera, Àngel Colom i J. L. Carod Rovira, en una foto del congrés de Lleida que va portar Colom a la secretaria general del partit.

ARXIU

nomenarà "Manifest per una esquerra del 2000". La tesi oficial, compartida, amb matisos diversos, per la majoria de dirigents del partit, és que cal partir de la constatació que ERC és un "partit-front", que ha de recollir la gamma més àmplia de possibilitats dins l'esfera progressista. En paraules textuais d'un dirigent afí a Colom, "des de liberals progressistes fins a marxistes no dogmàtics". Per tant, la voluntat de l'actual direcció d'ERC és que en el congrés de desembre, sense descuidar que ERC "no és un partit normal en un país normal", s'elabori un programa de mínims que "limiti els marges del que no cap a ERC" però que prevegi amplis acords programàtics.

La comissió de redacció de la ponència ideològica del congrés és un exemple de la nova correlació de forces al si d'ERC. La constitueixen el diputat Jordi Portabella, membre de la Comissió Permanent; el número dos de Puigercós i nou "home fort" de les JERC, David Minnoves; el

ara després de la crisi és possible que tinguin menys efecte. Amb tot, no es descarta que una bona part de la militància demani una definició ideològica més concreta del partit. En aquests darrers temps altres dirigents destacats del partit, molt allunyats personalment, políticament i ideològicament de Reguant i Rodri, han fet manifestacions públiques exposant la ferma voluntat de convertir ERC en el pal de paller de les esquerres catalanes. L'últim exemple va ser el discurs que va fer Josep Lluís Carod Rovira en el marc d'un sopar organitzat per les JERC durant la Universitat Catalana d'Estiu. En aquella intervenció Carod va apostar per la celebració d'un congrés "útil" i va explicar que "l'independentisme no és una ideologia, és un objectiu polític en el marc del nostre treball com a partit d'esquerres". Unes declaracions significatives que obren pistes de cara al desembre.

Pere Martí